

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisli se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v soboto, 18. junija 1932.

Štev. 69.

Rastoče naloge slovenskega gospodarstva

Če pogledamo v najstarejše statistike prebivalstva bivše Avstro-Ogrske, potem vidimo, da je med vsemi deželami bivše monarhije najmanj narastlo prebivalstvo Kranjske. Pred približno sto leti je štela Kranjska malo manj ko pol milijona prebivalstva, v dolgi dobi sto let pa je narastlo to število le nekaj nad pol milijona. In to kljub silni plodnosti prebivalstva in kljub njegovemu trdnemu zdravju, saj dokazuje statistika, da so imeli Slovenci med vsemi narodi Avstro-Ogrske relativno največ starih ljudi. Vseeno pa je bilo število prebivalstva na Kranjskem skoraj vedno stacionarno in ni moglo napredovati.

Vzrok tega nenapredovanja prebivalstva je v stalnem odlivu prebivalstva, ki se je vršil v Sloveniji že od nekdaj. Poljedelško premalo plodna slovenska zemlja ni mogla preživeti vsega svojega prebivalstva in ker tudi ni bila v deželi industrija dovolj razvita, je moralo vsako leto na tisoče ljudi za kruhom v tujino. V Ameriko, na Vestfalsko, v gornje štajerske industrijske kraje, v slavonske in romunske gozdove, v vse dežele sveta so odhajali Slovenci leto za letom in množili štivilo in moč tujih narodov. Domovina pa je ostajala vedno na isti višini in ni mogla prav napredovati.

Vse to je trajalo, dokler ni prišla sedanja velika gospodarska kriza, ki je ustavila po vsem svetu obrate in fabrike in vrgla na cesto milijone brezposelnih ljudi. Obubožani in izmozgani niso ti ljudje več mogli vzdržati v tujini, zato so se pričeli vračati v domovino. In tako prihajajo danes od vsepovsod naši ljudje iz tujine in vedno več jih bo prišlo. Za vse te ljudi pa mora najti slovensko gospodarstvo kruha, ali pa mu zraste na njegovem ozemlju proletarska armada, ki bo nezaposlena vedno nevarnost za vse prebivalstvo in za vse gospodarstvo. K temu vedno večjemu številu vračajočih se izseljencev pa pride še vedno večje število onih, ki jih je kruta tujčeva roka preprodila z rodne zemlje in ki si morajo ustvariti v naši svobodni zemlji novo domačijo. In zopet se je povečala naloga slovenskega gospodarstva, ker tudi za te ljudi mora najti zaposlitev.

Kdor količarko objektivno presoja razmere, mora priznati, da je slovensko gospodarstvo v neverjetno veliki meri bilo kos tej povečani nalogi. Po vsej Sloveniji so nastala po preobratu nova podjetja in nove fabrike in razširjajoča se industrija je našla za vse polno naših ljudi zaposlitev. Tako velik je bil gospodarski razvoj dežele, da so nova podjetja skoraj čisto nadomestila Ameriko, ki je bila takoj po vojni za naše ljudi zaprta.

Ali tudi v srečnih konjunkturalnih časih poveljne dobe, vendar ni bil razvoj slovenskega gospodarstva tako velik, da bi ves naravni prirastek prebivalstva Slovenije mogel biti zaposlen doma. Nekaj ljudi je le moralo v druge kraje in si tam ustvariti novo existenco. Čim bolj po je pojenjavalna doba konjunkturalne, tem večje je tudi postajalo število onih, ki doma niso mogli najti kruha. Ko pa je potrkala na vrata še kriza, ko so prišle še druge težave — in nekatere tudi čisto nepotrebne — je postalo za slovensko gospodarstvo čisto nemogoče, da zmaga svojo nalogo in da zaposli ves naravni prirastek ljudi, poleg nji pa še vse one tisoče, ki se vračajo iz tujine ali ki prihajajo od tam preko. Brezposelnost je postala naenkrat nevarno vprašanje dneva in ob koncu preteklega dolge zime je že dobilo to vprašanje katastrofalen značaj. Prav gotovo pa bo postalo to vprašanje prihodnje zimo katastrofa, če ne bo omogočeno slovenskemu gospodarstvu, da najde še v tem poletju nove možnosti razvoja.

Zato ponavljamo in opozarjamo vedno znova in znova, da treba slovenskemu gospodarstvu pomagati. Ne vsled tega, da bi

prišel ta ali oni posameznik do denarja, temveč zato, da nudi domovina svojim ljudem vsaj skromno existenco. Na slovenskem gospodarstvu leži danes breme vsega naroda in če to ne bo dovolj močno, da prenese to breme, je v nevarnosti vse. Danes je pač stvar takšna, da so naloge našega gospodarstva do skrajnosti narastle, zmanjšale se pa možnosti novega razvoja. Iz tega nasprotja nujno sledi vedno večja ostrina razmerja med zahtevo po delu in možnostjo ustreči tej zahtevi. Ni si težko izračunati, kaj more iz tega nerazmerja nastati, če se stalno veča.

V državnem in nacionalnem interesu je zato, da se vse stori, kar more zmanjšati to nerazmerje. To pa je mogoče le na ta način, da se čim bolj skrbi za slovensko gospodarstvo. Če se je prej malo storilo, se mora sedaj dosti in če je prej nastala konjunktura sama od sebe, jo je treba sedaj umetno ustvariti. Odpreti je treba kredite za novo stavbeno gibanje, pospeševati treba stremljenje slovenskih gospodarskih krogov po gospodarski osamosvo-

jitvi od tujine in na noben način se ne sme dogajati, da bi morala naša podjetja ustavljati obrate, ker so dobila dela tuja.

Predvsem pa je treba upoštevati vse zahteve in predloge našega gospodarskega sveta. Naši gospodarski ljudje vendar ne stavljajo svojih zahtev in predlogov za zabavo ali iz nagajivosti, temveč ker brez njih izvedbe sploh ne gre gospodarstvo naprej. Kar predlagajo naši gospodarski možje, je vedno skrajni minimum tega, brez česar sploh ne gre. To se naj že enkrat upošteva in potem bo v našem gospodarskem svetu kar vse boljše, ker bo mogoče gradilen optimizem, ko bo naš gospodarski svet videl, da najdejo njegove težnje dober odmev.

Silno povečane naloge zmore slovensko gospodarstvo le, če najde nove možnosti razvoja, kar pa je mogoče samo v tem primeru, da zahteve slovenskega gospodarskega sveta ne nalete na gluha ušesa. Ponovno povdarjamo to, ker se zavedamo, da je le tu pot, ki vodi iz krize in ki nas obvaruje pred nesrečo.

Zakon o pobijanju brezvestne spekulacije

V zadnji številki smo poročali, da je senatni odbor nadomestil zakon o pobijanju druginje z načrtom zakona o pobijanju brezvestne spekulacije, ki v večji meri upošteva želje in težnje gospodarstva, posebno trgovskih organizacij. Med tem je odbor podal poročilo senatu, ki je te dni že odobril tudi zakonski načrt, katerega je odbor predlagal.

Ob razpravi v Narodni skupščini se je oglašil k besedi tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje, ki je izjavil, da zakon ni naperjen proti solidnim trgovcem. Mnenje je, da je 90 do 95% trgovcev, za katere ta zakon ni potreben, so pa go-

tove pojave, katere je treba preprečiti. Iz skupščine je prišel zakon sicer v nekoliko ostrejši obliki, a po zaslugi senatovega odbora se je opilil in popravil. Po ministrovem govoru se je vršilo glasovanje. Za zakon v izpremenjeni obliki je glasovalo 38, proti pa 7 senatorjev.

Zakon v izpremenjeni obliki se sedaj vrne Narodni skupščini, ki bo o njem ponovno razpravljala. Z ozirom na pritriljno izjavo g. ministra je pričakovati, da bo tudi Narodna skupščina izpremembe odobrila. Čim dobimo besedilo zakona, katerega je sprejel senat, ga priobčimo v izčrpnem izvlečku.

Pobiranje trošarinske takse pri trgovcih

Na vprašanje, katere pijače smejo prodajati trgovci v originalno zaprtih steklenicah, ne da bi bili dolžni plačati trošarinsko takso, opozarjamo na razpis ministrstva financ z dne 11. maja 1932 br. 37.308, katerega smo svoječasno priobčili. Po tem razpisu smejo trgovci prodajati brez plačila trošarinske takse v originalno zaprtih steklenicah samo pivo, liker, rum in brandi. Ker so nastali v praksi dvomi, na kakšen brandi se razpis nanaša, je ministrstvo za finance dne 16. maja 1932 pod št. 39.272 pojasnilo, da se pod brandijem v navedenem razpisu razumeva šeri-brandi, ki se izdeluje iz

špirita. Hkratu je opozorila, da mnogi proizvozniki označujejo desfilat vina za brandi ali za medicinalni brandi. Kdor prodaja tak brandi, ki je napravljen z desfilacijo vina, je vsekakor dolžan plačati trošarinsko takso. — Iz tega pojasnila izhaja, da je pri prodaji brandija za oprostitvev od plačila trošarinske takse merodajno dejstvo, iz česa je dobični brandi napravljen. Ako je iz špirita, prodajalec ni dolžan plačati takse, ako pa je napravljen z desfilacijo vina, pa podlega plačilu takse, ker se desilat vina smatra vedno za žganje.

Katere zbornice ostanejo skupne?

Uredba o ustroju gospodarskih zbornic še ni objavljena, vendar pa je upanje, da se v kratkem objavi, ko se odločijo še nekatere nejasnosti glede področja. Že sedaj pa je gotovo, da ostanejo skupne gospodarske zbornice v Ljubljani, Novem Sadu, Vel. Bečkerek, Splitu, Dubrovniku in Podgorici. Na novo se ustanove obrtne zbornice v Zagrebu, Osijeku, Sarajevu, Banjaluki in Skoplju. Razen v Beogradu, kjer ima vsaka panoga svojo zbornico, so postavljene v Zagrebu, Osijeku in Sarajevu trgovsko-industrijske zbornice. S temi izpremembami je za enkrat urejeno vprašanje zbornic, ki je tudi pri nas v obrt-

niških vrstah vzbudilo dosti nepotrebne prahu. Trdi časi, v katerih živimo, zahtevajo, da se solidarno vse gospodarske panoge prizadevajo za izboljšanje nevspešnih prilik, ki tlačijo k tlom vse gospodarstvo. Cepljenje moči v tem prizadevanju nikakor ni racionalno, ker stvari gotovo ne keristi. Potrebno je več pozitivnega dela ravno onih faktorjev, ki so se prizadevali za izločitev, pa manj govorenja, ker gospodarstvo more profitirati samo od pozitivnega dela tudi v organizatoričnem oziru. Sedaj, ko je odločba padla, je čas dela za vse, ki so dobre volje in znajo tudi zidati, ne pa samo podirati.

Izjemna dovolitev mlinom na merrico, da obratujejo brez prijave

Vsi mlini, ki imajo več nego dva kamna, so bili dolžni, da se prijavijo privilegirani izvozni družbi. Prijavo so bili dolžni vložiti tudi vsi mlini na merrico, ako imajo preko dveh kamnov, češar pa večina teh mlinov ni storila in se jim je moralo potom upravnih oblastev prepovedati nadaljnje obratovanje. S tem so ponekod prišli kmetovalci v zadrego, ker ne morejo dati v mletje pšenice za moko, katero neobhodno potrebujejo za prehrano. Oziraje se na te težave je delegat

ministrstva trgovine in industrije pri navedeni družbi z dopisom z dne 2. junija 1932, št. 2546 obvestil bansko upravo, da se smejo neprijavljeni mlini v izjemnih slučajih otvoriti in da se jim sme dovoliti obratovanje, ako to zahtevajo potrebe kmetovalcev in ako ni v bližini mlinov, ki so se v redu prijavili in plačali pavšal. Odredil pa je, da se pri izdajanju dovolil takim mlinom gleda na to, da se neplačani pavšal zavaruje, čeprav ni treba, da bi se zbog tega ustvarjale nove komplikacije.

Denar.

Denar je zakonito menjalno, kupčijsko sredstvo. Njegovo zbirališče in razhodišče so denarni zavodi. Ti so posredovalci med bogatimi in revnimi, so regulatorji denarnega prometa, so podporniki domačega gospodarstva, obrti, trgovine in industrije.

Zato ne odteguj denarja denarnim zavodom! Ne dvigaj ga po nepotrebnem! Ne kupuj stvari, ki jih nujno ne rabiš! Ne zapravljaj denarja iz strahu, da bi izgubil veljavo! Ne drži denarja doma in ne skrivaj ga!

Z vsem tem škoduješ sebi in drugim. Zgubo imaš na obrestih in podpiraš gospodarsko krizo, ki tepe tudi tebe.

Dinar veljave ne bo izgubil. Inflacije ne bo! Bodi torej pameten! Ne daj se begati! Varčuj in nalagaj denar v denarne zavode!

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani izplačuje nove vloge, naložene od 15. maja letos naprej, brez zadržka in v vsakem znesku ter jih obrestuje po običajni obrestni meri. Trgovci, ki drže denar doma, naj to upoštevajo!

Jugoslovanski kartel za eksport sadja

Za izvoz sadja iz Jugoslavije obstoji že več let urad, ki ima namen, da pusti le sadje dobrih kvalitet čez mejo. Ta urad pa ne zadostuje, da bi organiziral eksport v razmerni velepoteznosti. Vlada ima zato namen ustanoviti poseben eksportni kartel, ki bi urejeval ves jugoslovanski sadni izvoz s posebnega centralnega mesta. Obstoji namen, da se ustanovijo v posameznih okrajih, ki producirajo sadje, enotne nakupovalne in prodajne zadruge, ki bodo združene v centralnemu kartelu. V prvi vrsti pride za ekspozituro v pošteve Dunaj nato Brno in Budimpešta.

Mednarodni borzni indeksi

V tednu od 4. do 11. t. m. je nastopilo na mednarodnih efektnih trgih po utrditvi v prejšnjem tednu zopet stremenje, faktorji negotovosti so stopili zopet v ospredje in je iz delniških indeksov 11 mednarodnih borz izračunjeni mednarodni borzni indeks padel zopet od 32 na 31.6 odstotkov, pri čemer je indeks od konca leta 1927 enak 100. Berlin je notiral 20.0 (teden prej 20.8), London 33.0 (31.6), Pariz 50.1 (54.3), Bruselj 23.7 (24.7), Amsterdam 19.0 (19.3), Stockholm 8.1 (8.1), Zürich 33.0 (32.8), Dunaj 33.9 (34.6), Praga 51.6 (48.6), Milan 47.8 (47.8), Newyork 27.2 (29.0). Zlasti velik je bil padeč v Parizu.

POSTOPANJE PRI USTANAVLJANJU TRGOVSKIH IN OBRTNISKIH VDRUŽENJ

V »Službenih Novinah« od 16. t. m. je objavljen pravilnik o postopanju pri ustanavljanju prisilnih združenj trgovcev in obrtnikov, ki ga je izdal minister trgovine in industrije g. dr. Albert Kramer na podlagi § 460 zakona o obrti.

Navodila priobčimo v naslednji številki »Trgovskega lista« v dobesednem prevodu.

Angleški zgled svari!

Po poročilu trgovskega ministrstva je uvozila Anglija v mesecu maju t. l. za 55.735.344 šterlingov blaga, kar znači napram aprilu porast za 2.248.157 šterlingov. Eksportirala je za 30.196.984 šterlingov, t. j. za 4.584.929 šterlingov manj kot v aprilu.

Nemčija zasleduje neprenehoma z veliko pozornostjo razvoj angleške zunanje trgovine. Saj se še danes nekateri trdovratno zavzemajo za to, da bi Nemčija sledila angleškemu vzgledu, kjer funt nima več zlate podlage, češ, da bi se izvoz Nemčije s tem znatno dvignil. Tega mnenja pa nikakor ne podpira razvoj angleške zunanje trgovine od zadnjega četrletja prošlega leta dalje, t. j. od tedaj, ko je začel lavirati angleški funt in so uvedli najstrožjo carinsko zaščito.

Že v zadnjih treh mesecih leta 1931, t. j. torej v dobi, v kateri so se pokazale prve posledice nove angleške valutne in carinske politike, je znašal celokupen izvoz 96 milijonov funtov šterlingov, medtem ko je bil isti v dobi leta 1930 še 129 milijonov funtov. Kljub zmanjšanju funtove vrednosti in kljub novi carinski zaščiti se je torej zelo znižal angleški izvoz, in sicer za 33 milijonov funtov šterlingov, kar je približno 24 procentov celokupnega izvoza v tej dobi v letu 1930. V zadnjih 3 mesecih leta 1930 so uvezili za 258 milijonov funtov, to vsoto so mogli znižati v isti dobi leta 1931 le na 240 milijonov funtov.

V letu 1932 kaže do zdaj angleška zunanja trgovina isto tendenco — razmeroma meznatno zmanjšanje uvoza pri istočasnem precejšnjem znižanju izvoza. Zadnja mesečna statistika za mesec maj, ki jo (danes) objavlja angleško trgovsko ministrstvo, beleži uvoz 55.76 milijonov funtov šterlingov, kar znači napram aprilu tega leta celo povečanje uvoza za 2.25 milijonov funtov šterlingov.

Ta bilanca pokaže torej, da se je v Angliji uvoz celo povečal. Vsekakor se je v januarju 1932 znižal uvoz napram istemu mesecu 1931 za 13.3 milijonov funtov in na-

pram decembru 1931 za 14.76 milijonov funtov. Nasprotno pa je bil v februarju 1932 uvoz 70.1 milijonov funtov za 6.46 milijonov funtov večji od uvoza v februarju 1931. V aprilu je bil pa zopet uvoz, ki je znašal 53.23 milijonov funtov, za 16.72 milijonov funtov manjši od uvoza v aprilu prošlega leta. Iz teh podatkov se da vsekakor razbrati, da se Angliji ni posrečilo stalno znižati svoj sedanji uvoz napram uvozu v prošlem letu.

Na drugi strani je pa treba še bolj upoštevati dejstvo, da razvrednotenje funta in carinska zaščita nikakor nista mogla dvigniti angleškega izvoza. Tendenco zmanjšanja izvoza, ki je tudi obstojala od oktobra 1931, se je v tem letu dozdaj držala konstantno. Januarja tega leta je znašal angleški izvoz 31.16 milijonov funtov in je bil za 0.92 milijonov funtov manjši od decemberskega izvoza leta 1931 in za 6.41 milijonov funtov manjši od izvoza v januarju 1930.

Angleški izvoz v maju je znašal 30.2 milijonov funtov in je bil za 4.58 milijonov funtov manjši od izvoza v aprilu.

Tendenco angleške zunanje politike v zadnjih 8 mesecih se torej da pregledati kolikor toliko jasno. Kljub razvrednotenju funta in carinski zaščiti se Angliji ni posrečilo povečati izvoza niti ne trajno zmanjšati uvoza. Vzrok tiči v istih ovirah, ki škodujejo v vedno večjih merah tudi nemški zunanji trgovini. Med te spadajo pred vsem uvozne zapreke in prepovedi ter devizne omejitve v vseh državah. Ti momenti so jači od valutnih manipulacij in carinskih zaščit.

Iz tega se da predvidevati, da angleški sistem ne bo mogel trajno zmagovati reakcije, ki jo vzbuja. Svetovna depresija se namreč ne da odpraviti od zunaj in po eni sami državi. Ker so njeni vzroci politične narave, jih tudi lahko premagamo le s politične strani. Če bi Nemčija povzela Angliji podoben poizkus, se v današnjih razmerah ne da s sigurnostjo reči, ali bi ji uspelo vsaj za kratko prehodno dobo poziveti svojo zunanjo trgovino. Brez dvoma pa ne bi Nemčija z nadaljnjim vzdrževanjem zaščitne carinske politike ali celo z oprostitvijo marke od zlatega standarda dosegla ničesar trajnega.

Dunajsko finančno pismo

Dve poročili beremo; M. piše v »Tagespost«-i, R. Natscheradetz pa v »Prager Tagblatt«-u. Prvi pravi med drugim:

Novi davki in nič kupčije, to je geslo dneva. Objube glede razbremenitve gospodarstva se niso izpolnile, in obetajo se novi indirektni davki v obliki zmanjšanih plač; vse to so ukrepi obupa in morda bodo imeli sedaj oni prav, ki trdijo, da se nam je pred tremi meseci mnogo bolje godilo kot se nam godi danes in da bomo čez tri mesece z zavistjo gledali na naš sedanji položaj. Skrečitveni proces se bliskovito nadaljuje, in že navaden sprehod po ulicah ti nudi sliko depresije. Vse se oddaja, trgovski lokali in zasebne sobe. Poletna sezija bo najbrž zelo klaverna; prijavi iz inozemstva je le malo, število uradnikov in drugih, ki bi si privoščili malo oddiha, je pa od dne do dne manjše.

O delnicah in drugih naložljivih listinah noče občinstvo prav nič slišati, in to je tudi vzrok, zakaj hranilne vloge naraščajo; ostanki starega denarja romajo v hranilnice. Novih dobičkov ni, naraščanje prihaja edino iz likvidacij. Samo en poklic ima izgleda, da nekaj zasluži; to so posredovalci v deviznem kliringu. Če bo pa, kakor kaže, ustanovljen centralni urad za izvedbo takšnih kupčij, bo izginil tudi ta posredovalni poklic.

Na borzi je postala kupčija popolnoma nezanimiva. Prodaja v valutaričnih listinah je majhna, obsežna špekulacija se ne more razviti. Precej so se v preteklem tednu dvignile le delnice Narodne banke.

Na trgih realitet se stvari niso tako razvile, kot je nekaj časa kazalo. O begu pred šilingom se malo sliši, in stvarne vrednote niso danes nič prav v modi. Pri licitacijah se doseže pogosto samo 60 do 70 odstotkov cenilne vrednosti. Posebno malo privlačne so hiše z velikimi stanovanji; velika stanovanja se težko oddajo, adaptacije za majhna stanovanja so pa drage. Zlasti velika je ponudba v tovarniških realitetah. Če gre za naprave, ki so pripravne le za specialne obrate, se morajo vršiti veliki odpisi, pogosto do 40 odstotkov in še več one vrednosti, ki je bila postavljena v zadnji bilanci.

R. Natscheradetz razpravlja uvodoma o inozemskem posojilu in pravi, da je glede smotrenosti tega posojila mnenje zelo deljeno. Nova Avstrija je v desetih letih najela več posojil kot velika stara Avstrija v petdesetih. Proračun je tako zožen, da bi nove obresti nikakor več ne šle noter; in resni gospodarski politiki pravijo, naj vlada posojila nikar ne najame, tudi če bi ji bilo ponudeno. Vlada pa ni tega mnenja in še zmeraj misli, da mora ohraniti sloves poštenega dolžnika. A pot do sanacije Avstrije pelje le preko samopomoči. Država mora prebivalstvo dovesti do tega, da samo toliko porabi, kolikor samo producira, in kar se more preko tega plačati z izvozom blaga. Država sama pa tudi ne sme več izdati razen kar ji da gospodarstvo, seveda brez prevelikih davčnih bremen.

V svrhu jasnosti o finančnem položaju Avstrije je odločitev glede Kreditnega zavoda neodložljiva. Zadolženje zavoda se ceni na 600 do 800 milijonov šilingov; lani se se je cenilo na 140 milijonov. Glede inozemskih kreditov, ki jih je zavod dobival, se sklicuje vlada lahko na to, da so mu bili dovoljeni na najbolj lahkomi-seln način, brez upoštevanja najprimitivnejše trgovske previdnosti. Če bi zavod teh kreditov ne bil dobil, bi mu bili prizanešeni trpeči angažmaji v Rumuniji, Jugoslaviji in Poljski in bi se danes stal pokoncu. Upniki bi bili vsaj morali vedeti, kam je posojeni denar šel. Avstrija je porok za ta posojila, in če jih ne more plačati, se morajo upniki zadovoljiti z ono kvoto, ki jim pripade v slučajih likvidacije ali konkurza.

Natscheradetz govori nato o propadanju bank, o novem bančnem zakonu in o zniževanju bančne temeljne glavnice. Dalje o zniževanju temeljne glavnice pri industrijskih družbah itd. ter zaključil z besedami: Živimo v dobi, ko so se začeli majati vsi vrednostni pojmi, došli nam po izročilu, in ko nihče svoje posesti niti približno ne more oceniti, ker ne ve, kaj zanjo dobi, če je primoran prodati jo. Naše gospodarstvo je popolnoma zrahljano in omajano; in šele tedaj, ko bo stalo spet na trdnih nogah, se bodo dale sestaviti zanesljive bilance.

Ponudbe. poupraševanja

ORIENT, DEALERS IN CHINESE, JAPANESE GOODS ETC., MALTA, TOWER ROAD SLIEMA, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvornicami, ki bi izdelovale sviteno spodnjo obleko za dame in svitene nogavice.

TVRDKA »MONTANA« BEOGRADSKA LIVNICA METALA, BEOGRAD, Kralja Petra br. 62 se zanima za nakup večje količine zabojev.

NISSIM M. RUBEN, BEOGRAD, Kralja Petra ul. 42 se zanima za zastopstvo tukajšnjih industrijskih podjetij (vseh strok) za Beograd, eventualno tudi za južno Srbijo.

IZVOZNIKOM LESA V ITALIJO! Tvrška Dante Roda, Bologna, Via Rizzoli 7 želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki lesa in drv. Ponudbe nasloviti direktno na prej navedeno firmo. Korespondenca italijanska.

Medic-Zankl kemično čiste, olesane in navadne prstene ter suhe fasadne barve.

Danci financirajo preskrbo mleka v Beogradu

Občinski svet Beograda je pričel razpravljati o ponudbi danske finančne skupine glede beogradske preskrbe z mlekom. Skupina ponuja napravo posebnega zavoda za preiskovanje mleka, za kar je predvidenih 16 milijonov dinarjev, od katere vsote bi moral vložiti Beograd 5 milijonov, Danci 11 milijonov; in za teh 11 milijonov bi morala občina plačevati po 8 odstotkov. Jamstvo bi morala prevzeti Drž. Hipotekarna banka. Zavod bi bil last Dancev, dokler ne bi mesto plačalo vsega vložnega denarja.

Blagovna izmenjava Nemčije z balkanskimi deželami

Iz Berlina beremo: Med tvrdkami nemške eksportne industrije in »Gedelage«-o (Gemeinschaft der deutschen Lebensmittel-Einfuhrhandels — A. G.) se je napravil dogovor, ki omogoča izmenjavo nemških industrijskih izdelkov z inozemskimi deželnimi produkti. Mišljene so tukaj v prvi vrsti one dežele na Balkanu, katerim devizni predpisi onemogočajo nakup potrebnih fabrikatov. Na novi način bi se mogla placirati v Nemčiji razna naročila, zlasti naročila oblasti in mestnih uprav. Kot protivrednost bi se pošiljala v Nemčijo zelenjava, sočivje itd. Vršila so se tudi že pogajanja med nemško cigaretno industrijo in balkanskimi državami, tičoča se izmenjave balkanskega tobaka z nemškimi industrijskimi izdelki. Gre v prvi vrsti za dobavo nemškega elektrotehniškega in železniškega materiala. Udeležene so družbe A. E. G., Siemens ter Orenstein und Kopel A. G.

POZOR TRGOVCI! Kadar pridete v Ljubljano, ne pozabite obiskati

DAJ-DAM, avtom. bufet

Aleksandrova cesta — palača Viktorija.

NOVI BORZNI ZAKON V ITALIJI

Finančni minister Italije je predložil ministrskemu svetu osnutek novega borznega zakona. V bodoče bo dovoljeno le uradno zapriženim senzalom delati v krogu kupčije, dočim bodo smele velebanke z glavnico nad 100 milijonov lir poslati tja le opazovalca. Strogi predpisi omejujejo delovanje borznih senzalov na njih posredovalno vlogo in izključujejo špekulacije na lastni račun.

DRAGINJA V FRANCIJI

Iz Pariza pišejo: V zadnjih tednih je nastopilo v Franciji vedno večje podraženje živil, zlasti mesa; svinjina se je v zadnjih dneh podražila za 135 odstotkov. Ker hoče vlada tudi uvoz žita na novo urediti, se je bati, da se bodo cene živil še nadalje zvišale. Tudi Francija ima svoje težkoče in bomo poročali o tem še v obširnejšem članku.

Viktor Meden veležanjarina, tvornica likerjev, ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač.

LJUBLJANA, Celovška cesta št. 10. Telefon 20-71. Telefon 20-71.

Po svetu

Dediči tvrške Franca Kollmanna v Ljubljani naznanjajo vsem cenjenim odjemalcem, da se otvori trgovina takoj po končanem sodnem postopanju.

Produkcijo solitra v Chile hočejo podražiti, prav tako tudi prodajo. S tem bo prišel Guggenheimov koncern, ki kontrolira solitrovi trust »Cosach«, v velike silnosti. Tudi produkcijo bakra bodo podražili, in tudi tu je Guggenheim vodilen.

Proračun Nemčije za leto 1. IV. 1932 do 31. III. 1933 je izravnovesen z 8200 milijoni mark dohodkov in ravno toliko izdatkov, kar je ca. 1200 milijonov manj kot leto prej.

Mednarodni kartel valjane žice je določil kvoto za tretje četrletje s 300.000 tonami proti 260.000 tonam v drugem četrletju. Prihodnja seja bo v septembru v Luksemburgu.

Mednarodni linoleski trust, ustanovljen pred tremi leti, sedež Zürich, in vsebujoč vodilne tovarne Nemčije, Holandije, Francije, Švedske, Latvije in Švice, je imel v preteklem letu 16.8 mil. mark zgube proti 3.26 mil. mark čistega dobička v letu 1930.

Italijansko posojilo Turčiji v znesku 300 milijonov lir bo takole izplačano: tretjina v raznem blagu, tretjina v strojih, tretjina v zaračunjenju za obveznosti starih turških državnih dolgov v Italiji. Gotovine nič.

Carinska tarifa Litve, v teku enega leta trikrat spremenjena, je bila z 12. t. m. za ca. 150 predmetov ponovno zelo zvišana, povprečno za 50 do 100% v posameznih slučajih do 400 odstotkov.

Priporočila se

GREGORC & Ko. LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavni: GREGORC
Zahtevajte specialne ponudbe!

Trgovska kreditna banka v Sarajevu, ki je bila prišla v konkurz, ponuja upnikom le 20 odstotkov njih zahtev.

Prva hrvatskoslovenska sladkornoindustrijska d. d. v Osijeku bo iz čistega dobička v znesku 3,029.000 Din predlagala izplačilo 8 odstotne dividende, t. j. 14 Din za delnico.

Uvoz sadja v Avstrijo bo prav tako kot uvoz kož po izjavi inž. Winklerja najbrž popolnoma prepovedan.

Med novimi davki v Češkoslovaški bo posebno zvišan dohodninski davek; za dohodke od 10.000 Kč dalje bo zvišan za 30 do 90 odstotkov sedanje izmere.

Francija bo iz U. S. A. odzvela svoje zadnje zlate rezerve v znesku 150 milijonov dolarjev.

Krupp bo na novo sprejel v podjetje 5000 delavcev, v sedanjih časih zelo razveseljiv pojav. Mogoče je to v prvi vrsti vsled zopetnih ruskih naročil.

Ogrski del bivše Južne železnice bo s 1. julijem prevzet v državni obrat in bo neposredno podrejen direkciji Ogrskih državnih železnic.

Češkomoravska Kolben Danek d. d. razdeljuje iz čistega dobička v znesku 11 mil. 785.000 Kč (lani 34,822.000) 18.75 odstotno dividendo ali 75 Kč proti 275 Kč v preteklem letu.

Banka Lee Higginson v New Yorku, ena prvih zasebnih bank v Ameriki, se je prijavila za insolventno. Pečala se je v prvi vrsti z uvozom vrednostnih papirjev iz Evrope. Ustanovljena je bila leta 1848. Izvršila se bo pregrupacija, ime bo ostalo.

Tovarna vagonov v Brodu ob Savi je sklicala za 30. t. m. občni zbor. Na dnevnem redu je med drugim znižanje delniške glavnice ter izdaja obligacij.

Deutsche Länderbank, pripadajoča koncernu I. G. Farben, izplačuje 4 odstotno dividendo proti 6 odstotkom v preteklem letu.

Nizozemska banka ima 1000 milijonov hol. goldinarjev zlata in papirni obtok v znesku ca 990 milijonov gold. prvič krit v zlatu z več kot 100 odstotki.

V Novem Sadu je bila ustanovljena zveza žitnih trgovcev in eksporterjev, ki obsega doslej okoli 100 članov.

Za dovoljenje uvoza zdravnih sredstev biološkega izvora so predpisane sedaj posebne pristojbine.

Hranilnica Dravske banovine

Telefon štev. 2483

Ljubljana, Knafljeva ulica 9

Rač. pošt. hran. št. 10.680

prej

Maribor Kranjska hranilnica Celje

Tu naložite na najboljše obresti svoje prihranke. Za vloge in vse obveznosti jamči Dravska banovina z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Najvarnejša naložitev denarja
Denar se lahko pošilja tudi po Poštni hranilnici
Najvišje obrestovanje

Decentralizacija socijalnega zavarovanja

Od samostojnih predlogov, ki so bili stavljeni na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI, je naša gospodarska javnost, pa tudi vsa druga uvidevna javnost, zlasti pozdravila samostojni predlog zborničnega podpredsednika gosp. Franchettija, da se namreč izvede decentralizacija socijalnega zavarovanja po banovinah. Njegov utemeljen predlog smo priobčili v predzadnji številki »Trgovskega lista«. Ni treba še posebej naglašati, da ni gospodarski svet pozdravil ta predlog vsled kakršnekoli animoznosti proti socijalnemu zavarovanju. Baš nasprotno je res. Že sam predlagatelj je izrecno poudaril, da njegov predlog absolutno neče niti najmanj škodovati socijalnemu zavarovanju, ker je vsak uvideven gospodar že davno spoznal nujno potrebo socijalnega zavarovanja. Če se zato zahteva decentralizacija socijalnega zavarovanja, potem se to zahteva le iz razloga, da bi bilo socijalno zavarovanje čim uspešnejše, da bi nudilo zavarovancem čim več ugodnosti pri kolikor mogoče nizkih zavarovalnih prispevkih, kar bi pač moralo biti ideal vsakega socijalnega zavarovanja.

Praksa v vseh državah pa je pokazala, da se socijalno zavarovanje tembolj približuje temu idealu, čim manj trpi od birokratizma. Pravzaprav obstoji sploh ves problem uspešnosti socijalnega zavarovanja le v načinu njegove organizacije. Čim boljše in čim bolj praktično je organizirano socijalno zavarovanje, tem večje ugodnosti tudi nudi zavarovancem in tem manjše prispevke zahteva od podjetij in zavarovancev. V današnjih časih, ko je treba vsak dinar trikrat obrniti, predno se izda, pa je tudi višina socijalnih dajatev za večino podjetij naravnost prvovrstne važnosti.

Izkušnja pa nadalje uči, da je vsako socijalno zavarovanje dobro organizirano samo takrat, kadar ga ne tlačijo preveliki birokratizem. Tam pa je vedno tem večji, čim bolj je socijalno zavarovanje centralizirano, ker vsaka centralizacija zahteva povečanje in kompliciranost upravnega aparata. Pri našem socijalnem zavarovanju se ta resnica zlasti težko občuti. Najenostavnejše stvari, ki bi se mogle pri decentraliziranem poslovanju socijalnega zavarovanja rešiti v lokalnem uradu brez posebnih ceremonij, se morajo danes rešiti šele iz centrale. Koliko nepotrebnih pisarij je vsled tega potrebnih in kako otežkočen in kompliciran je pregled vsake zadeve. Saj v centrali, ki posluje za vso državo, ne morejo nobenega primera tako točno presoditi, kakor bi ga mestni socijalno zavarovalni urad, v katerem ali vsaj v bližnjem okolišju živi interesent. Če hoče biti centrala enako informirana, mora poslati na lice mesta svoje organe, ali pa se zadovoljiti s poročilom krajevnega socijalnega urada, s čimer se rešitev komplicira in zavlačuje, ker se dvakrat rešuje ista zadeva. S tem pa se še ustvarja oni birokratizem, ki onemogoča dobro organizacijo socijalnega zavarovanja. Vse to je tudi za lajka tako jasno, pa se je v resnici čuditi onim velikim vodnikom socijalne politike, ki mislijo, da so vzeli vso socijalno politiko v zakup in si utvarjajo, da morajo imponirati celemu svetu, ako z demagoškimi gesli zavračajo vsak še tako utemeljen predlog po decentralizaciji kot napad na socijalno zavarovanje.

Pa še drugo veliko prednost ima decentralizirano socijalno zavarovanje, to namreč, da je edino pravično. Pri decentraliziranem socijalnem zavarovanju je čisto izključeno, da bi morala ena pokrajina kriti deficit druge pokrajine, kar se danes le prepogosto dogaja.

Nad vse razumljivo pa je, da morajo biti zavarovanci ko delodajalec silno ne-

jevoljni, če vidijo, da so oškodovani pri zavarovanju in to samo vsled tega, ker v drugi pokrajini ne znajo uspešno organizirati in upravljati socijalnega zavarovanja. Če se to zapostavljanje radi napak v drugih pokrajinah stalno ponavlja, potem ni nič čudnega, če nastane v javnosti nejevolja proti socijalnemu zavarovanju samemu. Človeška narava je pač takšna, da ne more prenašati krivice, že celo pa ne krivice, ki postane že skoraj sistem. Kdor hoče zato propagirati idejo socijalnega zavarovanja in ji pridobiti novih pristašev — in v marsikateri pokrajini naše države je to še zelo potrebno — ta bo predvsem gledal na to, da bo socijalno zavarovanje vedno pravično in da ne bo ena pokrajina plačevala več kakor je potrebno le zato, ker se v drugi pokrajini slabo gospodari. Samo decentralizirano socijalno zavarovanje pa daje jamstvo, da se ta krivica ne bo vršila.

Nič manj važen in tehten pa je moralni razlog, ki govori proti centraliziranemu socijalnemu zavarovanju. Če vidi ena pokrajina, da plačuje njen deficit druga pokrajina, potem se nikdar ne bo tako potrudila, da odpravi ta deficit, kakor pa bi se potrudila, če ve, da ga bo morala le sama poravnati. Če se pa more zanašati na pomoč iz druge pokrajine, potem bo že vsled tega mnogo manj storila, da uredi svoje socijalno zavarovanje. Tudi to je tehten razlog, ki govori za to, da je sedanji centralizem socijalnemu zavarovanju škodljiv.

Decentralizacija socijalnega zavarovanja na podlagi stvarne in teritorialne avtonomije po banovinah je zato treba izvesti čim preje.

Dobava prodaja

Direkcija drž. železnic, gradbeno odelenje v Ljubljani sprejema do 24. junija t. l. ponudbe za dobavo pocinkane železne pločevine. Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 23. junija t. l. ponudbe za dobavo ječmenove kave v zrnu, do 27. junija t. l. za dobavo rečnega gramozja in do 4. julija t. l. za dobavo krajinikov. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Direkcija drž. rudnika v Kakmju sprejema do 23. junija t. l. ponudbe za dobavo žebeljev za tračnice, vrvi, ročic iz gladko vlečenega jekla, plovnih ventilov, ter raznih pisarniških potrebščin. Pri upravi Zavoda za izradu vojne odeče v Beogradu se bo vršila dne 29. junija t. l. očetna licitacija glede dobave konjeniških čepic. Pri upravi drž. monopolov v Beogradu se bo vršila dne 18. julija t. l. očetna licitacija glede dobave pločevinastih spojnic za skatljice.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ljubljanska borza

Tečaj 17. junija 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2275.97	2286.78
Berlin 100 M	1830.67	1841.47
Brusel 100 belg	782.95	786.89
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curth 100 fr.	1097.35	1102.85
London 1 funt	205.41	207.01
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5614.25	5642.51
Pariz 100 fr.	221.30	222.42
Praga 100 kron	166.78	167.64
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	287.35	289.75

Položaj in težnje slovenskega gospodarstva

(Poročilo predsednika g. Ivana Jelačina v plenarni seji ZTOI)
(Nadaljevanje.)

K prednjemu poročilu dodajam še nekaj statističnih podatkov. Zbornica je po zadnji plenarni seji podala izjavo o 13 dispensnih prošnjah za trgovino z mešanim blagom; 6 razprodajnih prošnjah; 4 prošnjah za dovolitev sejmov; 1 prošnji za preložitve sejma; 1 prošnji za odobritev tržnega reda; 3 prošnjah za javne tehtnice; 3 prošnjah za odobritev tarife za javne tehtnice; 39 prošnjah za dovolitev zaposlenja inozemcev.

Potniških legitimacij je bilo izdanih: leta 1931 za tuzemstvo 807, za inozemstvo 8, leta 1932 do všteteja 4. junija t. l. za tuzemstvo 293 in za inozemstvo 1.

Nekoliko vpogleda v delo zbornične pisarne naj nudijo naslednje številke:

Zbornični vložni zapisnik beleži od dne 16. decembra 1931 do všteteja 4. junija 1932 10.771 številčk. Število zborničnih ekspedicij je v tem času znašalo skupno 6.724, dobavnih razpisov je zbornica objavila 1.037. V tem času je bilo v zbornici 8 sej in sicer: predsedstva 9. januarja, 2. maja, obrtnega odseka 1. marca, 8. junija, uprave Zavoda PO 1. marca, 8. junija, industrijskega odseka 8. junija in trgovskega odseka 8. junija.

Poravnalna postopanja in konkurzi.

V letu 1931 je bilo vpisanih 97 uvedb poravnalnega postopanja, in sicer 28 pri protokoliranih tvrdkah in 69 pri neprotokoliranih tvrdkah, končanih pa 58 poravnalnih postopanj, in sicer 17 pri protokoliranih tvrdkah in 41 pri neprotokoliranih tvrdkah.

Konkurzov je bilo v letu 1931 razglašanih 62 (58), in sicer: 17 (17) pri protokoliranih tvrdkah, pri 1 (1) zadrugi in 44 (40) pri neprotokoliranih tvrdkah.

Opravljenih je bilo 43 (62) konkurzov, 9 (21) pri protokoliranih tvrdkah in 34 (41) pri neprotokoliranih tvrdkah.

V I. četrtletju 1932 je bilo vpisanih 55 (13) poravnalnih postopanj, in sicer 14 (5) pri protokoliranih tvrdkah, pri 1 zadrugi in pri 40 (8) neprotokoliranih tvrdkah.

Končanih pa je bilo v I. četrtletju 22 (—) poravnalnih postopanj, in sicer 9 pri protokoliranih tvrdkah in 13 pri neprotokoliranih tvrdkah. Ustavljeni sta bili dve poravnalni postopanja.

V I. četrtletju 1932 je bilo razglašanih 24 (6) konkurzov, in sicer 9 (1) pri protokoliranih tvrdkah in 15 (5) pri neprotokoliranih tvrdkah.

Opravljenih je bilo v I. četrtletju 1932 13 (6) konkurzov, in sicer 6 (2) pri protokoliranih tvrdkah in 7 (4) pri neprotokoliranih tvrdkah.

(V oklepaju navedene številke veljajo za leto 1930.)

Zbornični trgovski in zadrugiški registri.

V zborničnem trgovskem registru je bilo vpisanih v letu 1931 (v oklepaju naznačene številke veljajo za leto 1930):

222 (234) protokoliranih tvrdk, in sicer: 115 (82) posameznih tvrdk, 26 (35) javnih trgovskih družb, 1 (1) komanditna družba, 73 (102) družb z omejeno zavezo in 6 (14) delniških družb, 1 rudarska združba. Izbrisanih pa je bilo v letu 1931: 61 (78) protokoliranih tvrdk, in sicer: 18 (22) posameznih tvrdk, 30 (23) javnih trgovskih družb, 1 (1) komanditna družba, 11 (24) družb z omejeno zavezo, 1 (8) delniških družb.

V zborničnem zadrugiškem registru je bilo vpisanih v letu 1931 292 (83) zadrug, izbrisanih pa v letu 1931 18 (32) zadrug.

V zborničnem trgovskem registru je bilo vpisanih v I. četrtletju 1. 1932 (v oklepaju navedene številke veljajo za leto 1930):

46 (45) protokoliranih tvrdk, in sicer: 16 (18) posameznih tvrdk, 4 (9) javnih trgovskih družb, 1 (—) komanditna družba, 20 (18) družb z omejeno zavezo, 5 delniških družb, izbrisanih pa 26 (24) protokoliranih

tvrdk, in sicer 17 (7) posameznih tvrdk, 5 (13) javnih trgovskih družb, 1 (—) komanditna družba, 3 (4) družbe z omejeno zavezo.

V zadrugiškem registru vpisanih 26 (24), izbrisanih 3 (8) zadrug.

Kretanje v trgovini, obrtu in industriji nam predočuje naslednja statistika:

V letu 1931:	
Trgovina: Število prijav	1090
Število odjav	1078
Razlika	12
Obrt: Število prijav	2276
Število odjav	1775
Razlika	501
Industrija: Število prijav	20
Število odjav	1
Razlika	19
V I. četrtletju 1932:	
Trgovina: Število prijav	319
Število odjav	313
Razlika	6
Obrt: Število prijav	993
Število odjav	652
Razlika	341
Industrija: Število prijav	6
Število odjav	2
Razlika	4

Zbornica je izdala v času od 15. decembra 1931 do všteteja 4. junija 1932:

Potrdil v svrhu carinskih olajšav ob uvozu	206
Potrdil v svrhu oprostitve carine in skupnega davka na poslovni promet	94
Potrdil v svrhu oprostitve skupnega davka na poslovni promet	495
Potrdil za udeležbo na licitacijah	655
Potrdil o domačem poreklu robe blaga za tuzemstvo	121
Potrdil v smislu § 95 obrt. zakona	375
Potniških legitimacij za tuzemstvo	320
Svedočb o izvoru blaga	346
Skupaj	2612

(Konec prih.)

Navodila za vlaganje prošnje za odpis davčnih zaostankov

Davčna uprava za mesto Ljubljana razglašuje:

Davčni zavezanci, ki dolgujejo davek iz prejšnjih let — pred 1929. letom — lahko zaprosijo po odredbi § 14. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 26. marca 1932 in v tem členu predvideni višini za odpis teh davkov. Davčni zavezanci, ki stanujejo v okolišju davčne uprave za mesto v Ljubljani, predložijo prošnjo pri tej davčni upravi.

Prošnje je treba kolekovati s 25 Din, priloge pa z 2 Din. Prošnja mora vsebovati naslednje podatke: Kraj, kjer je prosilec zadolžen z davkom; imovinsko stanje z označbo nepremične imovine; vrednost oštale premožne imovine; s čim se prosilec bavi, od česa živi in kraj, kjer stanuje.

Prošnji je treba priložiti: 1. izvleček iz zemljiške knjige; 2. potrdilo o imovinskih razmerah. To potrdilo izda na uradnem obrazcu občina, kjer prosilec stanuje in občina, v kateri je prosilec zadolžen z davkom; 3. druga pismena dokazila o imovinskem stanju.

Izjave o dolgovih prosilcev se bodo uvaževale, ako vsebujejo znesek dolga in ime upnika. Če ima davčni zavezanec davčne zaostanke pri raznih davčnih upravah, mora vsaki davčni upravi predložiti posebno prošnjo. Rok za vlaganje prošnje poteče dne 26. junija 1932.

INDUSTRIJALIZACIJA OGRSKE

Dodatno k zadnjim podatkom o ogrski industriji navedemo še številke ki jih je podal dr. Chorin na občnem zboru Zveze ogrskih tovarniških industrijcev. Vrednost ogrske industrijske produkcije, ki je znašala ob pričetku stoletja po sedanji plačilni moči 1600 milijonov pengö, je narasla do leta 1930 na ca 2500 milijonov pengö. Vrednost tekstilne produkcije je dosegla na ozemlju sedanje Ogrske v zadnjem predvojnem letu 95 milijonov pengö in je cenjena sedaj na 374 mil. pengö. Leta 1900 je prišlo na industrijo in rudarstvo 14,3 odstotkov vsega delovnega prebivalstva, danes je v teh panogah zaposlenih 20,6 odstotkov pridobitnega prebivalstva.

Irzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 23 konjev, 12 bikov, 145 volov, 322 krav in 31 telet, skupaj 533 kom. Povprečne cene za različne živalske vrste

na sejmu dne 14. junija 1932 so bile sledeče: debeli voli 4-25-5, poldebili 2-3-75, plemenski 1-75-3, biki za klanje 2-25-2-75, klavne krave, debele 2-3-25, plemenske krave 2-2-25, krave za klobasarje 1-50-2, molzne krave 2-2-75, breje krave 2-2-75, mlada živina 3-5, teleta 5-6 Din za 1 kg žive teže. — Prodanih je bilo 274 kom. — **Mesne cene:** Volovsko meso I. vrste 10-12, II. vrste 6-8, meso od bikov, krav, telic 4-6, telečje meso I. vrste 10-12, II. vrste 6-8, svinjsko meso sveže 10-16 Din za 1 kg.

Tržne cene v Celju, dne 2. junija 1932.
1 kg volovskega mesa I. vrste Din 10 do 12, II. 8 do 10, III. 6 do 8, kravjega mesa 6 do 10, vampov 7 do 8, pljuč 6 do 10, jeter 10, ledvic 12, loja 3; 1 kg telečjega mesa I. Din 12 do 14, II. 10 do 12, jeter 12, pljuč 12; 1 kg prašičjega mesa I. vrste Din 14 do 16, II. 12 do 14, III. 10 do 12, pljuč 10, jeter 10, glave 10, slanina I. 16, II. 14, na debelo 12, suhe slanina 18 do 22, masti 14 do 16, šunke 18 do 20, preka-jenega mesa I. 18 do 20, II. 16 do 18, preka-jenih parkljev 6, prekajene glave 10, jezika 20 do 22; 1 kg konjskega mesa I.

Din 5, II. 4; 1 kg krakovskih klobas Din 24, debrecinskih 24, hrenovk 26, sa-falad 18, posebnih 18, tlačenk 18, polsuhih kranjskih 25, suhih kranjskih 30., braun-šviških 12, salami 60 do 80; majhen pišča-nec Din 15, večji 18, kokoš 20 do 30, pete-lin 30 do 50, raca 40, gos 75, puran 75, manjši domači zajec 10, večji 14; 1 liter mleka Din 2 do 2-50, kisle smetane 12 do 16, 1 kg surovega masla 30, čajnega masla 32, masla 28, bohinskega sira 24, trapi-stovskega sira 22, ementalskega sira 28, sirčka 12, eno jajce 0-75; 1 liter starega vina Din 16, novega 8 do 10, piva 12, žga-nja 22 do 48; 1 kg belega kruha Din 4, polbelega 3-50, črnega 3, mala zemlja 0-50, velika zemlja 1; 1 kg luksuznih jabolk Din 28, orehov 8, luščenih orehov 16, čre-šenj 12, suhih češpelj 8 do 10, suhih hrušk 8, ena limona 0-75; 1 kg kave Portoriko Din 76, Santos 52, Rio 40, pražene kave I. 92, II. 68, III. 48, čaja 76 do 140, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 16, medu 18, kavne primesi 18, riža I. 11, II. 8-50, III. 4, 1 liter namiznega olja 14, olivnega 18 do 30, bučnega 15, 1 liter kisa 4-50 do 8, navadnega 3 do 6, petroleja 7.

špirta denat. 7, 1 kg soli 2-50 do 2-75, ce-lega popra 38 do 40, mletega popra 40, pa-prike 28, sladke paprike 30, testenin I. 12, II. 9, mila 13, karbida 7, sveč 7 do 14, kva-sa 32, marmelade 9 do 30, sode za pranje 2; 1 kg moke št. 00 Din 3-20, št. 0 3-20, št. 2 3-05, št. 4 2-90, št. 6 2-50, ržene enotne moke 3-40, pšeničnega zdroba 2-75, koruz-nega zdroba 2-40, pšeničnih otrobov 1-20, koruzne moke 1-90, ajdove moke 3-75 do 4-50, kaše 3-50, ješprenja 3-75, ovsenega riža 7; 1 q pšenice Din 250, ječmena 200, ovs 190, prosa 250, koruze 155, ajde 255, fižola 300 do 400, graha 1100, leče 1200; 1 q premoga, črni trboveljski, kosovec Din 38, zabukovski, kosovec 48, rjavi 24, kub. m trdih drv 90, 100 kg trdih drv 60, kub. m mehkih drv 32, 100 kg mehkih drv 20; 1 q sladkega sena Din 80, polsladkega 70, kislega 60, slame 50; 1 kg glavne so-late Din 24, krožnik regreta 2, zgodne drobne solate 8, 1 kg radiča 12, kislega zelja 4, ohrova 8, karfijola 8, špargljev 14, 1 kom. kolerabe 1, kolerab podzemlje 1, krožnik špinache 1, 1 kg kumar 12, graha v stročju 8, luščnega graha 12, čebule 6, česna 12, krompirja 1-50 do 6, jurčkov 24.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani**KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE**

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

REG. Z. Z. O. Z.
NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:
SALDA-KONTE, ŠTRACE, JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE, ODJEMAL-
NE KNJIŽICE, RISALNE BLOKE ITD.

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

USTANOVLJENO LETA 1846 TELEFON 2563

G. Tönnies, Ljubljana

GRADBENO PODJETJE
DRUŽBA Z O. Z.
PISARNA: DUNAJSKA CESTA 25

VHOD DVORAKOVA ULICA 3
Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. Iz lastne opekarne nudi po konkurenčnih cenah lepo, močno žgano opeko. — Iz lastnega gramozoloma vse vrste peska. Zaloga vsega gradbenega materiala na skladišču Kette-Murnova cesta.

Brzojavni: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Ljubljana
Dunajska cesta 33
Veletrgovina kolonialne robe.
Velepražarna kave.
Mlini za disave.
Črna postrežba.
Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.
Mineralne vode.
Ceniki na razpolago.
Ustanovljeno leta 1840

Trstje za strope

naročajte le pri domači tvornici, katera edina izdeluje to blago iz najboljšega materiala in prodaja najceneje
Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. št. 22, Telefon št. 25-13

USTANOVITEV JUGOSLOVANSKIH BANK.**Jugoslovanski denarni zavodi:**

Jugoslovanska udružena banka d. d., Prva hrvatska štedionica in Srpska banka d. d. v Zagrebu,
Jadransko-Podunavska banka d. d. in Zemaljska banka d. d. v Beogradu ter Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu,
ustanovili so leta 1920 domači zavarovalni zavod

obče zavarovalna d. d. SAVA v Zagrebu

»SAVA« je prevzela v kraljevini Jugoslaviji obstoječa elementarna zavarovanja občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu
Lastni družbeni jamstveni fondii znašajo nad 30 milijonov dinarjev brez garancij bank-ustanoviteljic
Družba je izplačala od leta 1920 dalje nad 200 milijonov dinarjev za škode.

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2 Telefon 24-34

Špedicija Turk

Ljubljana, Masarykova cesta št. 9
prevzema (nasproti carinarnici) prevzema

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revi-zija pravilnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informa-cije brezplačno.
Telefon interurban št. 2187.

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, stro-jev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljub-ljane z vozovi na konjsko vprego, kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.
Telefon interurban št. 2187.

KVERTA
LJUBLJANA
TVORNICI KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Potrebujem večjo količino **DRV** za kurjavo
Ponudbe poslati na naslov
Radivoje Milošević
Kosovska Mitrovica

Iv. Brunčič

stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spada-joča dela ter se toplotno priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno, postrežba točna
TELEFON 34-76

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.
CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

Posteljne žične vloge, zložljive železne in pločevi-naste železne postelje Vam nudi najceneje
Prva ljubljanska izdelovalnica žičnih vlog in železnih postelj
PAVEL STRGULEC
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 13.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklam-ne, časopise, knjige, večbar-vni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Trgovci, čitajte Trgovski list!